

S t a n o v i s k o

hlavného kontrolóra obce k návrhu rozpočtu Obce Huncovce

na roky 2015 - 2017

V súlade s § 18f, ods. 1, písm. c) zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a podľa ustanovení §9, ods.1 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov, predkladám týmto, Obecnému zastupiteľstvu v Huncovciach, stanovisko k **návrhu** viacročného rozpočtu obce vrátane programového rozpočtu Obce Huncovce, na roky 2015 – 2017.

Viacročný rozpočet tvorí rozpočet na príslušný rozpočtový rok, rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku a rozpočet na ďalší nasledujúci rok po roku nasledujúcom po príslušnom rozpočtovom roku.

Cieľom programového rozpočtovania v územnej samospráve je zlepšenie rozhodovacieho procesu, presné definovanie účelu vynakladania verejných zdrojov a očakávaných výsledkov, ako aj zvýšenie zodpovednosti správcov verejných prostriedkov za ich rozdelenie, pri posúdení efektívnosti a účinnosti vynakladania verejných zdrojov.

Programový rozpočet je zostavený v programovej štruktúre, výdavky rozpočtu sú zaradené do 13 programov a v rámci programov do 51 podprogramov. Prvky ani projekty programového rozpočtu nie sú v programovej štruktúre navrhnuté. Štruktúra programového rozpočtu na úrovni programov a podprogramov však dostatočne pokrýva všetky činnosti obce.

Príslušné programy a podprogramy obsahujú zámery, ciele a merateľné ukazovatele. Účely vynakladania verejných zdrojov aj merateľné ukazovatele sú navrhnuté vhodne. Programové členenie je doplnené existujúcou platnou rozpočtovou klasifikáciou a o bližšie vysvetlenie charakteru výdavkov jednotlivých programov, resp. podprogramov.

Rozpočtový proces územnej samosprávy je regulovaný ustanoveniami ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákona 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákona 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmu územnej samosprávy, nariadenia vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmu územnej samosprávy, zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení, všetko v znení neskorších predpisov.

Takzvaná „dlhová brzda“ ustanovená podľa ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti nebola aktivovaná, nakoľko po prepočte podľa novej metodiky ESA 2010 výška dlhu verejnej správy nepresiahla hranicu 55% podielu na hrubom domácom produkte. Obec preto nebola pri tvorbe rozpočtu obmedzená rozpočtom predchádzajúceho rozpočtového roka.

Predložený návrh rozpočtu zabezpečuje, v rámci ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie, rovnorodé triedenie príjmov a výdavkov, vrátane ich vecného vymedzenia a vrátane finančných operácií s finančnými aktívami. Rozpočtová klasifikácia, v zmysle § 4

ods. 4 zákona NR SR č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, bola dodržaná.

Príjmy obce sú spracované podľa ekonomickej klasifikácie, do rozpočtu určeného na schvaľovanie obecným zastupiteľstvom boli pripravené v rozdelení na bežné príjmy, kapitálové príjmy a príjmové finančné operácie, s členením až do úrovne položiek, resp. podpoložiek ekonomickej klasifikácie a taktiež vlastné príjmy rozpočtových organizácií rozdelené na materskú školu a základnú školu so zapracovaním do celkových príjmov obce vrátane rozpočtových organizácií.

Bežné výdavky, kapitálové výdavky a výdavky z finančných operácií sú v rámci sumárneho prehľadu programového rozpočtu rozlíšené podľa príslušného programu a podprogramu. Výdavky boli spracované na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie. Výdavky rozpočtových organizácií budú po schválení rozpočtu následne rozpísané v samostatných rozpočtoch rozpočtových organizácií. V rozpočte nie sú uvažované žiadne výdavkové finančné operácie. Výdavkové finančné operácie nevstupujú do schodku rozpočtu obce.

Okrem rozpočtu na roky 2015-2017 obsahuje návrh rozpočtu aj skutočné čerpanie za roky 2012 a 2013, rozpočet roku 2014 a očakávanú skutočnosť roku 2014. Návrh rozpočtu tak plne spĺňa formálne náležitosti uvedené v čl. 9 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Základom pre spracovanie rozpočtu ako takého bolo zadefinovanie východísk a možností rozpočtu – príjmov na príslušný rozpočtový rok, ako aj východísk na nasledujúce dva po sebe idúce roky. Rozpočet bolo možné v príjmovej časti pripraviť len na základe dostupných informácií, nakoľko v čase zverejnenia rozpočtu nebola ešte schválená pripravovaná nepriama novela zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmu územnej samosprávy, ktorou sa s vysokou pravdepodobnosťou zvýši podiel miest a obcí na podiele na dani z príjmov fyzických osôb zo 67% na 68,5%. V oblasti výdavkov sa prevzalo usporiadanie priorít podľa minulých rokov.

Konštatujem, že predložený návrh rozpočtu bol spracovaný na základe ustanovení zákonov o rozpočtových pravidlách.

Základné makroekonomické ukazovatele ekonomiky síce v čase tvorby návrhu rozpočtu predpokladajú možnosť veľmi dobrého hospodárskeho rastu slovenskej ekonomiky, avšak s potenciálnymi rizikami s možným nepriaznivým dopadom aj na územnú samosprávu a jej obyvateľov. Z dôvodu vysokej miery verejného dlhu (nielen slovenského, ale hlavne aj iných krajín Európskej únie) vzniká veľký rozpor medzi nutnosťou väčšieho šetrenia a potrebou stimulovania ekonomiky za účelom dosiahnutia hospodárskeho rastu. Okrem toho môže ekonomickú situáciu ohroziť aj vývoj ukrajinskej krízy. Mierne pozitívne sa na vývoji príjmu z dane z príjmov fyzických osôb prejavia legislatívne zmeny (zvýšenie podielu na dani z príjmov fyzických osôb pre mestá a obce zo 67% na 68,5%), na druhej strane existujú riziká, že rast zamestnatelnosti sa nebude vyvíjať podľa plánovaných predpokladov. Ministerstvo financií síce predpokladá, že príjem obcí z tejto dane výrazne vzrastie, no tento predpoklad je potrebné vnímať ako optimistický. Jedným z dôvodov rastu podielu tejto dane pre obec Huncovce bude v roku 2015 aj nárast počtu obyvateľov obce Huncovce.

Návrh rozpočtu obce bol zostavený na základe vládneho návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2015 – 2017 určujúcich rast hospodárstva, zohľadňujúcich vývoj zamestnanosti, rast nominálnych miezd a rast inflácie a vzhľadom na plánované legislatívne zmeny, ktoré vstúpia do platnosti 1.1. 2015. Keďže mnohé z predpokladov obsahujú riziká, predpoklad Ministerstva financií je znížený tak, aby tieto riziká z veľkej časti vykryl.

Financovanie školských zariadení v rámci originálnych kompetencií je navrhnuté tak, aby všetky finančné prostriedky určené v podiele dane z príjmu fyzických osôb pre oblasť školstva boli použité pre oblasť školstva. Najväčším problémom ostáva stále financovanie materskej školy. Prostredníctvom podielu na dani z príjmov fyzických osôb plánuje obec získať pre materskú školu sumu 124 827 eur na bežné výdavky a 6 859 eur na kapitálové výdavky. Ak aj pripočítame vlastné príjmy vo výške 6 300 eur a štátne účelové dotácie (spolu 5 250 eur), stále nám chýba do požadovanej sumy výdavkov (173 706 eur) suma 30 470 eur. Pri započítaní kapitálových výdavkov vo výške 35 000 eur nám však chýba suma až 65 470 eur. Problém nie je pri financovaní školského klubu detí, nakoľko v školskom klube detí je iba 18 detí, čo predstavuje jednu triedu. Pre centrum voľného času sú vyčlenené finančné prostriedky na 194 detí. Keďže finančné prostriedky na záujmovú činnosť detí získa obec na všetky deti vo veku od 5 do 15 rokov, ktoré sú občanmi obce (na základe údajov Štatistického úradu SR), vzniká nám tak rezerva, ktorú môžeme kumulovať na väčšiu investíciu v oblasti školstva alebo ju použiť na iné formy práce s deťmi. Nebude pritom záležať na tom, či dieťa navštevuje centrum voľného času. Rizikom však môže byť skutočnosť, že niektoré deti môžu navštevovať záujmový útvar v inej obci a táto obec bude požadovať dotáciu (príspevok) našej obce. Financovanie Súkromného centra špeciálneho pedagogického poradenstva je plánované podľa zákonných pravidiel. Celkovo je v oblasti originálnych kompetencií školstva pozitívne to, že obec nemusí na školstvo doplácať z iných zdrojov, nakoľko aj chýbajúce finančné prostriedky v roku 2015 je možné vyfinancovať z ušetrených finančných prostriedkov minulých rokov.

Pri financovaní základnej školy v rámci preneseného výkonu štátnej správy (zabezpečenie vzdelávacieho procesu) je v rozpočte zahrnuté aj využitie vlastných príjmov základnej školy.

Rozpočet nepredpokladá výraznejšie výkyvy v počtoch žiakov, resp. detí v rokoch 2015 až 2017.

B e ž n ý rozpočet obce pre rok 2015 je v predloženom návrhu koncipovaný ako prebytkový. Nasledujúce dva rozpočtové roky sú taktiež uvažované ako prebytkové.

K a p i t á l o v ý rozpočet, v súlade s možnosťami príjmov a potrebami realizácií, sa predpokladá v roku 2015 ako schodkový, so zapojením prebytku bežného rozpočtu a finančných operácií. Rozpočtové roky 2016 a 2017 sú taktiež plánované ako schodkové, s uvažovaným krytím cez prebytok bežného rozpočtu.

Rozpočet f i n a n č n ý c h operácií uvažuje v roku 2015 so zapojením rezervného fondu na použitie pre kapitálové výdavky na dokončenie rekonštrukcie ul. Školskej. V rokoch 2016 a 2017 neuvažuje so zapojením žiadnych finančných operácií.

Finančné prostriedky určené fiškálnou decentralizáciou a ďalšie uvažované daňové a nedaňové príjmy a finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu budú používané na zabezpečenie základných samosprávnych kompetencií v oblasti výkonu samosprávy podľa

zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, ako aj na úhradu ďalších nutných potrieb obce vo výdavkovej oblasti.

Rozborom jednotlivých rozpočtovaných položiek v príjmovej oblasti rozpočtu je možné skonštatovať, že celkové rozpočtované príjmy v roku 2015, ale aj v rokoch 2016-2017 sú stabilizované. V roku 2015 sú príjmy ovplyvnené uvažovaným zapojením rezervného fondu.

Podiel očakávaných vlastných (daňových aj nedaňových) bežných príjmov voči celkovým bežným príjmom roka 2015 je plánovaný na 51,71%, v rokoch 2016 a 2017 sa predpokladá vyšší podiel – 58,46% v roku 2016, 59,68% v roku 2017. Rozsah plánovaných kapitálových príjmov je v roku 2015 plánovaný len na 0,05% z celkových príjmov, aj v ďalších rokoch 2016 a 2017 je tento podiel zanedbateľný - tvorí len 0,04% z celkových príjmov.

Sadzby za príjmy z daní z nehnuteľnosti a z miestnych poplatkov za komunálne odpady a drobné stavebné odpady neboli zvyšované, v plánovaných rozpočtových rokoch sú uvažované približne na úrovni roka 2014.

Podiel nedaňových príjmov v rokoch 2015 - 2017 je taktiež stabilizovaný a pri pravidelných príjmoch sa výrazne neodlišuje od roka 2014. Nedaňové príjmy sú plánované realisticky na základy príjmov roka 2014 bez zapracovania jednorazových príjmov.

V predloženom návrhu rozpočtu cudzie bežné príjmy (zo štátneho rozpočtu) sú plánované pre rok 2015 v objeme 913 565 eur, čo voči očakávanej skutočnosti roka 2014 predstavuje ich nárast o 3,98 %. V nasledujúcich dvoch rozpočtových rokoch 2016 a 2017 sa v tejto položke predpokladá nižšia suma z dôvodu ukončenia financovania digitalizácie základnej školy. Väčšina týchto príjmov (89,70%) je určená pre základnú a materskú školu. Osobitné dotácie na neštátne školské zariadenie Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva v návrhu rozpočtu nie sú, úhrada činnosti tohto zariadenia je zabezpečená v súlade so zákonnými predpismi, z podielu z výnosu dane z príjmu fyzických osôb.

Programový rozpočet, v rámci svojich možností, pokrýva len nevyhnutné bežné výdavky na zabezpečenie činnosti miestnej samosprávy vo všetkých jej oblastiach, najmä na výkon samosprávnych pôsobností obce, výdavky na činnosti súvisiace s riadnym hospodárením s majetkom obce - na správu, údržbu, udržíanie a rozvoj majetku obce, na zabezpečenie výstavby, údržby a správy miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, cintorína, kultúrnych, športových a iných zariadení,... Takmer všetky potreby boli rozpočtované v nevyhnutnej miere.

Z celkových výdavkov je v roku 2015 určených na zabezpečenie originálnych a prenesených kompetencií obce za oblasť školstva 61,06%, v roku 2016 65,47 % a v roku 2017 64,93%. Z týchto údajov je evidentné, že výdavky na školstvo dlhodobo tvoria výraznú časť obecného rozpočtu. V roku 2015 je pomer o nižší z dôvodu zapojenia rezervného fondu na dofinancovanie rekonštrukcie Školskej ulice.

V rozpočte sú plánované účelové dotácie pre športové kluby vo výške 3 200 eur (na úrovni očakávanej skutočnosti roka 2014), plánované sú však aj finančné prostriedky pre kultúrne a športové podujatia (kultúrne podujatia 1 015 eur, športové podujatia 5 100 eur). V rokoch 2016 a 2017 sú plánované tieto výdavky na podobnej úrovni. Oblasť poskytovania

dotácií, v zmysle § 7 ods. 4 a 6 zákona 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších právnych predpisov rieši aj všeobecne záväzné nariadenie Obce Huncovce č. 3/2011. **Upozorňujem**, že použitie dotovaných finančných prostriedkov je možné len na základe jednoznačného písomného vymedzenia účelu poskytnutia dotácie, konkrétnu akciu. Na ich poskytnutie obec nemôže použiť finančné prostriedky získané návratnými zdrojmi financovania alebo iným spôsobom, ktorým by sa zvýšil celkový dlh obce. Dotácie sa poskytujú na základe žiadosti a dokladov preukazujúcich splnenie podmienok na poskytnutie dotácie, ustanovených daným zákonom alebo osobitným predpisom.

V rozpočtovom roku 2015 ani v ďalších rokoch (2016-2017) zatiaľ nie je plánované prijatie žiadneho úveru. Obec nebude k 1.1. 2015 evidovať žiadnu úverovú záťažnosť ani ručiteľské záväzky. Obec však má schválené čerpanie úveru vo výške 300 tis. eur na čiastočné prefinancovanie rozpracovaných, pripravených resp. plánovaných investičných akcií v obci financovaných z fondov Európskej únie. Tento úver nie je zapracovaný do návrhu rozpočtu, do rozpočtu bude zapracovaný iba v prípade akútnej potreby časového preklenutia medzi investičnými výdavkami a pripísaním finančných prostriedkov z fondov Európskej únie na účet obce.

V náväznosti na uvádzané skutočnosti **konštatujem** súlad úverovej záťažnosti obce s platnými zákonmi o rozpočtových pravidlách, neporušenie podmienok prijatia návratných zdrojov financovania obcou k 1.1.2015 a neporušenie podmienok prijatia návratných zdrojov financovania obcou v plánovanom rozpočtovom období rokov 2015 – 2017. Toto konštatovanie neovplyvní ani prípadné prijatie úveru vo výške 300 tis. eur, nakoľko úverový limit pre obec Huncovce pre rok 2015 bude 479 345 eur (výnimočne za určitých podmienok 575 214 eur). Okrem toho pre tento druh úveru môže obec využiť možnosť vylúčenia započítania do dlhu v zmysle §17, ods. (8) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov.

Keďže obec zatiaľ neeviduje žiadnu úverovú záťažnosť, neplánuje zatiaľ ani žiadne splátky investičných úverov v celom plánovanom období rokov 2015-2017.

Aj v tomto prípade, suma ročných splátok návratných zdrojov financovania **je plne v súlade** s pravidlami používania návratných zdrojov financovania a platných zákonov o rozpočtových pravidlách.

Na základe priebežne posudzovanej a hodnotenej celkovej výšky skutočných záväzkov vznikajúcich počas roka 2014 **konštatujem**, že ich vývoj nezakladá vznik skutočnosti pre zavedenie ozdravného režimu a nútenej správy v hodnotených rozpočtovaných rokoch (§ 19 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov).

Návrh viacročného rozpočtu Obce Huncovce na roky 2015 - 2017, v súlade s ustanoveniami § 9, ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, bol zverejnený obvyklým spôsobom, aby sa mohli k nemu občania obce vyjadriť.

V náväznosti na uvádzané skutočnosti a odporúčania s prihliadnutím na pripomienky a námety dané v tomto stanovisku a pripomienky poslancov obecného zastupiteľstva, ktoré zásadným spôsobom neovplyvnia navrhnutý rozpočet

odporúčam

Obecnému zastupiteľstvu v Huncovciach

predložený návrh rozpočtu Obce Huncovce vrátane programového rozpočtu na rok 2015 schváliť a návrh rozpočtu na roky 2016 – 2017 zobrať na vedomie.

Ing. Miroslav Karpiš
hlavný kontrolór obce

Huncovce 24.10. 2014